

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1973 r.

Nr 18

TRESC:

Poz.:

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

- 110 — z dnia 12 kwietnia 1973 r. o zadaniach narodu i państwa w wychowaniu młodzieży i jej udziale w budowie socjalistycznej Polski 249

UCHWAŁY RADY MINISTRÓW:

- 111 — nr 64 z dnia 23 marca 1973 r. w sprawie zasad kierowania pracowników uspołecznionych zakładów pracy do szkół dla pracujących i na studia dla pracujących w szkołach wyższych oraz w sprawie ulg i świadczeń przysługujących tym pracownikom od zakładów pracy 253
- 112 — nr 80 z dnia 10 kwietnia 1973 r. w sprawie ustanowienia odznaki „Za zasługi w zwalczaniu podwodzi” 256

110

UCHWAŁA

SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 12 kwietnia 1973 r.

o zadaniach narodu i państwa w wychowaniu młodzieży i jej udziale w budowie socjalistycznej Polski.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:

- stwierdzając, że przyszłość naszego narodu, rozwój społeczny, kulturalny i ekonomiczny kraju zależą od prawidłowego wychowania i wszechstronnego wykształcenia młodego pokolenia oraz jego pełnego udziału w budowie socjalistycznej Polski,
 - uznając, że socjalistyczne wychowanie dzieci i młodzieży stanowi zadanie o znaczeniu ogólnonarodowym i jest jednym z najważniejszych zadań polityki społecznej, oświatowej, kulturalnej i gospodarczej państwa,
 - przyjmując tezy programowe VII Plenum KC PZPR za ogólnonarodowy program wychowania młodego pokolenia,
- podejmuje niniejszą uchwałę o zadaniach narodu i państwa w wychowaniu młodzieży i jej udziale w budowie socjalistycznej Polski.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stwierdza, iż wychowanie młodego pokolenia stanowiło i stanowi przedmiot stałej i wnikliwej troski ludowego państwa i narodu.

Dzięki wysiłkom państwa i społeczeństwa młode pokolenie Polski Ludowej ma szanse realizacji swoich dążeń i aspiracji. Upowszechnienie i pełna demokratyzacja szkolnictwa zapewnia młodzieży lepsze niż kiedykolwiek w przeszłości warunki kształcenia się i zdobywania zawodu, rozwoju uzdolnień i zainteresowań.

Młodzieży zagwarantowano pracę stanowiącą czynnik kształtujący człowieka i źródło jego osobistej satysfakcji. Zapewniono opiekę i pomoc materialną uczącej się mło-

dzieży, dalsze ustawiczne rozwijanie posiadanych przez nią umiejętności i wiedzy, rozwiązywanie problemów społecznych, dostępność dóbr kultury i różnych form sportu i wypoczynku.

Socjalistyczne przemiany społeczno-polityczne i gospodarcze, dalszy szybki postęp nauki i techniki, wzrost poziomu życia społeczeństwa wymagają zwiększonego wysiłku całego narodu. Warunkiem powodzenia tego zamierzenia jest twórczy udział całej młodzieży w dokonywaniu pożądanych przemian. Wymaga to dbałości całego społeczeństwa o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu socjalistycznych ideałów.

Teraźniejszość i przyszłość naszego narodu zależą od wiedzy, umiejętności, ideowości i pracy młodego pokolenia.

Uczestniczy ono w tworzeniu socjalistycznych stosunków społecznych i kultury narodowej. Do dzieła tego młodzież powinna być dobrze przygotowana — w domu rodzinnym, miejscu zamieszkania, szkole, organizacji młodzieżowej, wojsku, zakładzie pracy. Rewolucja naukowo-techniczna i wykorzystanie jej skutków dla rozwoju ojczyzny stawia wobec młodego pokolenia zwiększone wymagania w dziedzinie kształcenia ogólnego, przygotowania zawodowego oraz wysokie wymagania moralne.

Sejm stwierdza, że dojrzewają warunki do stopniowego wprowadzania powszechnego kształcenia na poziomie szkoły średniej. Wymaga to zapewnienia już obecnie we wszystkich szkołach wyrównanego i wysokiego poziomu nauczania młodzieży miast i wsi.

Sejm stwierdza potrzebę opracowania i wcielenia w życie przez organy rządowe, szkolnictwo, instytucje wychowawcze, kulturalne, środki masowego przekazu, organiza-

cje społeczne i rodzinę jednolitego systemu wychowawczego, przygotowującego młodzież do życia i pracy, do przyszłych zadań i należytego spełniania obowiązków wobec siebie i społeczeństwa. Fundamentem tego systemu są socjalistyczne idee wychowawcze, zawarte w programie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, która przewodzi narodowi w budowie socjalistycznego społeczeństwa.

I. Podstawowe cele socjalistycznego wychowania młodzieży.

Naród polski w walkach o społeczne i narodowe wyzwolenie, w najtrudniejszych próbach dziejowych, w wyczerpanej pracy nad rozwojem ojczyzny określił charakter swego bytu państwowego, swoje miejsce wśród innych narodów, ukształtował wzorzec obywatela-patrioty i internacjonalisty. Wielkie ideały socjalizmu naród nasz przyjął jako podstawę swego państwa, ustroju społecznego i swej obyczajowości. Pomyślny rozwój społeczno-gospodarczy, szybki postęp w kształtowaniu socjalistycznych stosunków społecznych, dalsze umacnianie siły wewnętrznej naszego państwa i jego pozycji międzynarodowej to główne cele, które wyznaczają dziś kierunki dążeń całego narodu.

Socjalizm jest społeczną rzeczywistością zastaną przez młodzież i równocześnie dalekosiężnym ideałem — programem, który urzeczywistnimy. Pomiedzy tym ideałem a jego dzisiejszym kształtem rozpościera się ogrom zadań do wypełnienia. Określenie własnego miejsca w tym dziele jest obowiązkiem każdego przedstawiciela młodego pokolenia.

Wielkie zadanie budowy „drugiej Polski” określa treść aktywności społecznej współczesnego Polaka i jego patriotycznej postawy. Mieści ono w sobie wszystkie postępowe wartości tradycji narodowej, miłości do własnego kraju, ofiarną pracę dla ojczyzny, przywiązanie do kultury narodu i pragnienie uczestnictwa w pomnażaniu jego dorobku.

Zadaniem najwyższej wagi jest rozwijanie poczucia odpowiedzialności młodzieży za przyszłość i rozwój ojczyzny, za umacnianie socjalistycznych stosunków społecznych.

Współczesny patriotyzm polski jest integralnie związany z internacjonalizmem. Przyszłość, pomyślność, bezpieczeństwo i niepodległość Polski zależą od jedności i współpracy ze Związkiem Radzieckim oraz innymi państwami socjalistycznymi, ze wszystkimi siłami wolności, pokoju i postępu w świecie.

Ważnym zadaniem jest przygotowanie młodzieży do praktycznej realizacji tych zasad przez rozwijanie bezpośrednich kontaktów i braterskiej współpracy z naszymi sąsiadami, krajami wspólnoty socjalistycznej.

Coraz wyraźniejszą tendencją rozwoju współczesnego świata jest umacnianie pokojowego współistnienia przez rozszerzanie kontaktów gospodarczych, kulturalnych, naukowych i technicznych. W tych nowych warunkach trwa jednak i potęguje się nadal współzawodnictwo i walka idei obu przeciwstawnych systemów. Trzeba przygotować młode pokolenie do odrzucania obcych i wrogich socjalizmowi wzorów i przeciwstawiania im socjalistycznego systemu wartości oraz opartej na nim obyczajowości i stylu życia.

Należy tak przygotować młode pokolenie do rozwijających się kontaktów międzynarodowych, aby przynosiły one maksymalny pożytek zarówno pojedynczemu człowiekowi, jak całej naszej ojczyźnie i sprawie socjalizmu.

Idzie o to, aby młodzież umiała przyjmować od innych narodów to, co jest wartościowe w ich cywilizacji i kulturze, co wzbogaca życie człowieka lub może służyć naro-

dowi, a także o to, aby młodzież była odporna wobec poglądów wstecznych oraz wzorów kulturalnie i moralnie bezwartościowych.

Podstawowym, socjalistycznym zadaniem wychowawczym jest kształtowanie poczucia odpowiedzialności za losy ludzkości bez wojen, wyzysku klasowego, ucisku narodowego, głodu i zacoiania.

We współżyciu międzynarodowym i światowym podziale pracy, w sferze materialnej, jak i duchowej, naród polski chce mieć trwałe i godne miejsce. Silna gospodarka, rozkwitająca nauka, bogata kultura staną się współczesnym źródłem naszej godności narodowej i rosnącego autorytetu wśród innych narodów.

Stałe doskonalenie życia państwa wymaga zaangażowania ogółu w jego sprawy i wzmożenia troski o jego autorytet. Odpowiedzialne zadanie wchodzącej w życie generacji to rozwijanie aktywności we współżyciu krajem, własnym miastem, gminą i zakładem pracy. Powinno się ono wyrażać w obywatelskich inicjatywach, udziale młodzieży w pracy obieralnych organów władz państwowych i samorządowych, w wykonywaniu społecznych funkcji i zadań na miarę swego przygotowania i możliwości. Niezbędnym składnikiem obywatelskiej postawy jest zdyscyplinowanie oraz szacunek dla praworządności i ładu społecznego.

Praca jest prawem i obowiązkiem każdego Polaka. Z samej istoty socjalizmu, traktującego pracę jako jedną z wartości naczelnych, wynika uznanie wychowania przez pracę za fundament kształtowania osobowości. Rywalizacja współczesnych społeczeństw w dziedzinie rozwoju i modernizacji produkcji wymaga gruntownego wykształcenia, zdolności organizatorskich, gospodarskiego zmysłu i stałego ulepszania wszystkich dziedzin naszego życia. Te cechy należy wpajać młodemu pokoleniu, wyróżniać i honorować. Sprzyjać to będzie wychowaniu młodzieży nie tylko w poczuciu praw, ale także obowiązków. Zasada „każdemu według jego pracy” jest podstawą podziału dochodu narodowego i równocześnie powszechną normą moralną, według której społeczeństwo ocenia pozycję jednostki. W socjalizmie praca i jej wyniki są zasadniczym miernikiem społecznej wartości i godności człowieka.

Młodzież należy wychowywać w świadomości tego, jakie jej potrzeby mogą być zaspokojone już obecnie, a jakie dopiero wówczas, gdy sama własnym wysiłkiem pomnoży materialne możliwości społeczeństwa.

Należy przeciwstawiać się postawom konsumpcyjnym, zarówno tym, które formułują żądania bez obowiązków, jak i tym, które potrzeby człowieka redukuje do sfery dóbr materialnych. Szczególnie ważne dla oblicza przyszłości jest rozwijanie potrzeb duchowych młodzieży. Zdolność do przyswajania i wzbogacania kultury oraz do uczestnictwa w jej dorobku powinna być cechą szczególną społeczeństwa socjalistycznego, złożonego z ludzi o bogatej osobowości, żyjących w poczuciu wspólnoty i solidarności ludzkiej, w walce o postęp i rozwój.

W ogólnoludzkiej i socjalistycznej tradycji humanistycznej zawarte są ideały moralne, określające stosunek człowieka do innych ludzi. Należy rozwijać u młodzieży takie cechy, jak prawość charakteru, rzetelność, odwagę przekonań i samodzielność myślenia, wrażliwość społeczną, szacunek dla starszych, uznanie dla zasłużonych, poczucie piękna i zamiłowanie do porządku, uczciwość, odpowiedzialność za siebie i innych, poczucie godności własnej i poszanowanie godności drugiego człowieka. Ważnym zadaniem wychowania jest przygotowanie młodzieży

do życia w rodzinie, aby potrafiła budować w niej osobiste szczęście i zapewnić jej społecznie niezbędną trwałość.

Głębokie poczucie odpowiedzialności za naród, za przyszłe losy dorastających pokoleń, za ich szczęście, nakazują nam takie kierowanie wychowaniem młodego pokolenia, aby przygotować je w stopniu jak najlepszym do odpowiedzialnego współkierowania państwem, pomnażania materialnego i duchowego dorobku społeczeństwa i wzbogacania własnego życia, w którym osobista godność i pomysłowość opierać się będzie na wierności socjalistycznym zasadom ideowo-moralnym i na poczuciu społecznej użyteczności i doniosłości własnej pracy.

II. Zadania młodzieży w budowie socjalistycznej Polski.

Obywatelska gotowość służenia sprawie Polski Ludowej, jej rozwojowi i dobremu imieniu jest naczelnym obowiązkiem całej młodzieży.

Patriotyczną powinnością młodego Polaka jest poświęcenie sił twórczych urzeczywistnianiu ideałów socjalizmu, stanowiących cel polityki państwa ludowego.

Służba dla ojczyzny i społeczeństwa najpełniej przejawia się w zdobywaniu wiedzy oraz w pracy pomnażającej materialny i kulturalny dorobek narodu.

Młodzież polska daje wyraz patriotycznego zaangażowania, gdy poprzez swoje ideowo-wychowawcze organizacje Związek Młodzieży Socjalistycznej, Związek Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej, Socjalistyczny Związek Studentów Polskich, Związek Harcerstwa Polskiego i Socjalistyczny Związek Młodzieży Wojskowej aktywnie uczestniczy w realizacji zadań nakreślonych przez ludowe państwo.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zwraca się z apelem do młodzieży polskiej, do uczniów, studentów, młodych robotników, rolników, żołnierzy, techników, inżynierów, pracowników nauki, nauczycieli, twórców i pracowników kultury, lekarzy, ekonomistów, pracowników biur, instytucji, handlu i usług, aby na miarę swych możliwości i na miarę naszych nowych potrzeb wzmagali wysiłki w pracy dla ojczyzny.

W szkołach, wyższych uczelniach i innych instytucjach kształcenia młodzież powinna przodować w nauce, kulturze, sporcie i w pracy społecznej. Wysiłkom młodzieży sprzyjać będzie upowszechnianie olimpiad przedmiotowych i sportowych, rozwój kół zainteresowań i studenckiego ruchu naukowego.

Młodzież sama powinna poznawać nowe dziedziny wiedzy, brać udział w samokształceniu, szeroko korzystać z literatury, prasy, filmu i teatru, rozwijać i utrzymywać własne zainteresowania zawodowe, wykorzystywać wiedzę zdobywaną w szkołach i uczelniach dla aktywnego uczestnictwa w rozwiązywaniu głównych problemów rozwoju naszego kraju.

Powinnością młodzieży jest praca twórcza, rzetelna i odpowiedzialna, podejmowanie trudnych, pionierskich zadań produkcyjnych, organizacyjnych i technicznych. Jej ambicją i obowiązkiem powinno być zdobywanie mistrzostwa w swoim zawodzie. W tym tkwią największe i powszechne możliwości awansu jednostki i społeczeństwa.

Dobrze rozwijają aktywność młodzieży takie konkursy, jak „Młodego Mistrza Techniki”, „Mistrza Plonów”, „Mistrza Gospodarności”, „Specjalisty w swoim zawodzie”.

Młodzież powinna być inicjatorem współzawodnictwa pracy o miano najlepszych i nowoczesnych fabryk, instytucji, spółdzielni, wsi i gmin.

Na udział młodzieży oczekuje rozwiązywanie ogólnonarodowych i regionalnych zadań, takich jak budowa Huty „Katowice”, Fabryki Samochodów Małolitrażowych, Portu Północnego, nowych fabryk maszyn rolniczych, zagospodarowywanie Sudetów i Bieszczadów, budowa dróg i autostrad, regulacja rzek.

Wielkie zadanie ma do spełnienia młode pokolenie polskiej wsi. Młodzież wiejska powinna stawiać się siłą motoryczną procesów przeobrażających oblicze wsi w kierunku socjalistycznych zmian w sposobie życia, myślenia, eliminowania przestarzałych nawyków i zachowawczych postaw, tworzenia nowoczesnych warunków pracy przyspieszających postęp w rolnictwie.

Otwarte są duże możliwości dla młodych twórców kultury, którzy podjąć powinni odpowiedzialny obowiązek kształtowania zainteresowań kulturalnych młodzieży, popularyzowania wartościowej muzyki, literatury, plastyki, teatru i filmu. Współdziałanie środowisk młodzieżowych z instytucjami państwowymi, związkami zawodowymi, organizacjami społecznymi sprzyjać będzie rozwojowi masowego amatorskiego ruchu muzycznego, teatralnego i umasowieniu sportu. Młodzież powinna inicjować budowę obiektów i urzędzeń kulturalnych, rozrywkowych i sportowych oraz angażować się najszerzej w różnorakie prace społeczne.

Pracowitość i rzetelność, aktywność i odwaga, samodzielność i zaradność, bezkompromisowość w walce ze złem są codziennymi obowiązkami każdego młodego człowieka — świadomego obywatela.

Samorządność, stawianie samemu sobie wyższych wymagań powinny dominować w całości kształcenia procesu samowychowania. Samorządność stanowi istotną metodę wychowania umożliwiającą młodzieży aktywne uczestnictwo w pracy i innych przejawach życia naszego społeczeństwa, jest ponadto szkołą obywatelskiego wychowania sprzyjającą przygotowaniu młodzieży do życia w socjalistycznym systemie społecznym. Demokracja socjalistyczna stwarza bowiem młodzieży warunki szerokiego dostępu do organów przedstawicielskich wszelkich ogniw samorządu i działalności społecznej.

Młodzież nie może biernie oczekiwać na ulepszenia i zmiany, lecz powinna aktywnie uczestniczyć w społecznych przemianach. Aktywność w gronach rówieśniczych jest najskuteczniejszą drogą do zdobywania dojrzałości obywatelskiej i doświadczenia w walce z trudnościami. Młodzi powinni w praktyce udowodnić, że cenią i szanują trud społeczeństwa, że przygotowując się do kontynuacji i wzbogacenia dzieła ojców i matek już dzisiaj wnoszą swój udział do wspólnego dorobku pokoleń. Pamiętać należy, że w ustroju socjalistycznym pojęcie „otrzymać”, „mieć” — oznacza w istocie rzeczy — wypracować i stworzyć samemu.

III. Obowiązki państwa i społeczeństwa w wychowaniu młodzieży.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stwierdza, że państwo, zajmując się wszystkimi dziedzinami wychowania młodzieży, będzie skutecznie koordynować działalność jednolitego frontu wychowawczego obejmującego: dom, szkołę, zakłady pracy, wojsko, instytucje kulturalne i oświatowe, prasę, radio, telewizję i wydawnictwa, działalność sportową i turystyczną. W wychowaniu młodzieży szczególna rola przypada systemowi oświaty i szkolnictwa wyższego. System ten powinien zapewnić wszystkim śro-

dowiskom wyrównany poziom przygotowania i wyrównane warunki startu zawodowego i społecznego. Na wszystkich szczeblach wychowania i kształcenia ujawniane i rozwijane być muszą uzdolnienia każdego ucznia, studenta i młodego pracownika dla uzyskania w efekcie maksymalnego pożytku społecznego.

Należy kontynuować podjęte przez Rząd prace zmierzające do podniesienia rangi i kwalifikacji nauczycieli i wychowawców oraz doskonalenia ich umiejętności oddziaływania zarówno własną postawą, zaangażowaniem społecznym, jak i umiejętnością ukazania godnych naśladowania wzorów.

Wychowawców młodzieży — społecznych działaczy frontu socjalistycznego wychowania — należy otaczać szacunkiem i uznaniem oraz udzielać im poparcia przez władze państwowe i społeczeństwo.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przywiązuje wielkie znaczenie do raportu Komitetu Ekspertów o stanie oświaty, wyrażając jednocześnie przekonanie, że dyskusja ogólnospołeczna oraz zawarte w raporcie analizy przyczynią się do udoskonalenia i modernizacji systemu oświaty.

Szczególną rolę w wychowaniu młodego pokolenia, w kształtowaniu jego postaw ideowych, aktywności społecznej i rozwoju osobowości spełniają kultura i sztuka.

Młodzież powinna być przygotowana do rozumienia różnorodnych przejawów i form kultury i sztuki — literackiej, muzycznej, plastycznej, filmowej, architektonicznej — i do właściwego wyboru z tego bogactwa treści najbliższych potrzebom naszej socjalistycznej epoki. Poprzez system wychowawczy należy rozwijać twórczość kulturalną w zespołach grupujących młodych ludzi według zainteresowań i uzdolnień. Podstawą rozwijania tych dziedzin będzie perspektywiczny program zadań w dziedzinie upowszechniania kultury i sztuki.⁶

Doniosły wpływ na harmonijny rozwój i zdrowie młodzieży wywiera kultura fizyczna i sport. Szkoły, uczelnie, zakłady pracy, organizacje młodzieżowe, zrzeszenia sportowe powinny kształtować wysoki poziom sprawności fizycznej uczniów, studentów, robotników i całego młodego pokolenia. Niezbędne jest racjonalne wykorzystanie środków materialnych przeznaczonych na rozbudowę urządzeń sportowych w miastach i na wsi, a także sprawniejsze kierowanie i koordynowanie rozwojem sportu i wychowania fizycznego w całym państwie. Dobre wyniki sportu wyczynowego powinny służyć upowszechnianiu sportu.

Przygotowanie młodzieży do wypełnienia jednego z najważniejszych obowiązków obywatelskich — służby wojskowej, obowiązku obrony ojczyzny — powinno być zadaniem wszystkich ogniw wychowawczych. Siły zbrojne są ważnym czynnikiem wychowawczym. Przygotowując młodego obywatela do obrony kraju wywierają one znaczny wpływ na kształtowanie jego świadomości — patriotyzmu i internacjonalizmu — uczą zdyscyplinowania i poszanowania porządku, rozwijają umiejętność zorganizowanego i zespołowego działania, kształtują odwagę, wytrwałość i odporność na trudy.

Szczegółnej troski państwa i całego społeczeństwa wymaga właściwe spożytkowanie przez młodzież czasu wolnego. Coraz większą rolę odgrywać tu powinny: turystyka, krajoznawstwo i amatorska twórczość techniczna i artystyczna. W tym celu należy lepiej wykorzystywać istniejące możliwości; z inicjatywy i z udziałem młodzieży stwarzać lepsze i nowe warunki organizacji czasu wolnego.

Istnieje potrzeba systematycznego uwzględniania specyficznych potrzeb młodego pokolenia w zakresie korzystania z dóbr materialnych i kulturalnych. Odpowiednie gałęzie przemysłu powinny zapewnić dostawę na rynek takich towarów i wyrobów codziennie użytkowanych przez młodzież, aby zaspokajały one w sposób należyty jej potrzeby i wywierały pożądany wpływ na gusty i upodobania młodzieży, na jej smak artystyczny, styl życia, rytyki i wypoczynku.

Spółczesność i państwo spełniają ważne funkcje opiekuńcze i wychowawcze wobec całej młodzieży, zapewniają jej wykształcenie i pracę. Nie może to jednak oznaczać osłabienia odpowiedzialności rodziców za losy własnych dzieci, za ich przygotowanie do życia.

Zadaniem państwa jest udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinie i umacnianie autorytetu rodziców w procesie wychowania dzieci i młodzieży przy równoczesnym zwiększeniu wymagań wobec rodziców i ich odpowiedzialności za wypełnianie obowiązków rodzicielskich.

Istnieje potrzeba lepszego przygotowania młodzieży do życia małżeńskiego, rodzinnego i obowiązków związanych z wychowaniem dzieci. Organizacje, prasa, radio i telewizja powinny podjąć ten problem przy pomocy wysoko wykwalifikowanych wychowawców i pracowników nauki.

Usprawnienia wymaga opieka zdrowotna nad dziećmi i młodzieżą. Wydatnej poprawie powinny ulec organizacja i funkcjonowanie szkolnej służby zdrowia. Należy ulepszać system opieki i pomocy lekarskiej dzieciom i młodzieży wiejskiej. Konieczne jest również podjęcie działań na rzecz racjonalnego żywienia dzieci i młodzieży w szkołach, placówkach wychowawczych, internatach szkolnych, domach studenckich i hotelach robotniczych.

Część młodzieży z różnych względów z trudem dostosowuje się do obowiązujących w społeczeństwie norm obyczajowych i prawnych. Zjawisku nieprzystosowania społecznego powinni zapobiegać przede wszystkim rodzice. W tej dziedzinie rodzina powinna spotkać się ze skuteczniejszą pomocą placówek specjalistycznych, instytucji państwowych, szkoły i zakładów służby zdrowia. Szczególną opieką należy otoczyć dzieci i młodzież wymagającą specjalnej troski i pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Doniosłą rolę w kształtowaniu postaw i charakterów młodzieży spełnia zakład pracy. Należy stwarzać sprzyjające warunki adaptacji młodych pracowników, zatrudniać ich zgodnie z wyuczonym zawodem, ukazywać możliwości i perspektywy dalszego kształcenia się i awansu, budzić ambicje nowatorstwa i przodownictwa w pracy oraz zapewniać opiekę ze strony administracji, organizacji społecznych, a także doświadczonych kadr robotniczych i inżynierjno-technicznych. Zasada ustawicznego kształcenia powinna stać się zarówno regułą życia, jak i ambicją młodych pokoleń. W celu związania młodego pracownika z zawodem zakłady pracy wykorzystują wychowawczą siłę tradycji zawodowych sprzyjających budzeniu dumy z wykonywanej pracy oraz współodpowiedzialności za rozwój zakładu, jego postęp techniczny i dobre stosunki wśród pracowników.

Obecnie, gdy technika, organizacja pracy i warunki produkcji ulegają szybkim zmianom, należy stworzyć młodzieży warunki najpełniejszego uczestniczenia w tych zmianach. Jednym z najważniejszych zadań jest pobudzenie młodzieży do innowacji technicznych, wykorzystanie jej inicjatywy w tej dziedzinie, popieranie ruchu racjonalizacji i współzawodnictwa pracy.

W przeobrażeniu wsi, jej stosunków społecznych i sposobów produkcji poważna rola przypada młodzieży. Z pomocą jej przyjdzie podniesione do wyższego poziomu szkolnictwo wiejskie, właściwe przygotowanie zawodowe do pracy w nowoczesnym rolnictwie, szersza dostępność różnych form działalności kulturalnej i oświatowej.

* * *

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przyjmuje z uznaniem podjęcie przez Rząd wszechstronnych prac nad przygotowaniem kompleksowego programu działania w dziedzinie wychowania dzieci i młodzieży. Sejm uznaje za konieczne, aby cele i zadania wychowawcze, zawarte w niniejszej uchwale, znalazły właściwe miejsce w planach działania poszczególnych resortów, centralnych i terenowych ogniw administracji państwowej, instytucji oświatowo-wychowawczych, zakładów pracy, organizacji młodzieżowych i społecznych.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zobowiązuje rady narodowe wszystkich szczebli do rozwiązywania w sposób kompleksowy zadań wynikających z niniejszej uchwały.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zwraca się z apelem do całego społeczeństwa: do ludzi pracy, do organizacji społecznych, związków zawodowych i stowarzyszeń twórczych, do nauczycielstwa polskiego i środowisk naukowych — o szeroki udział w realizacji nakreślonych zadań.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zwraca się do rodziców i opiekunów, dla których najwyższym dobrem i najbardziej bliskim ich sercu celem jest przygotowanie dzieci do życia, aby we współdziałaniu z państwem i szkołą, organizacjami społecznymi, instytucjami kulturalnymi i wychowawczymi oraz zakładami pracy nie szczędzili sił w wychowaniu młodych pokoleń.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zaleca posłom i komisjom sejmowym ciągłą kontrolę przebiegu realizacji niniejszej uchwały.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wyraża przekonanie, że Rząd i społeczeństwo stworzą sprzyjające warunki do pełnej realizacji postanowień uchwały.

Marszałek Sejmu: w z. A. Werblan
Wicemarszałek Sejmu

III

UCHWAŁA Nr 64 RADY MINISTRÓW

z dnia 23 marca 1973 r.

w sprawie zasad kierowania pracowników uspołecznionych zakładów pracy do szkół dla pracujących i na studia dla pracujących w szkołach wyższych oraz w sprawie ulg i świadczeń przysługujących tym pracownikom od zakładów pracy.

W celu umożliwienia zdobycia wyższych kwalifikacji i osiągnięcia awansu społecznego zdolnym, wyróżniającym się w pracy zawodowej pracownikom, zapewnienia im warunków uzyskiwania dobrych wyników w nauce i sprawnego jej przebiegu oraz w trosce o zapewnienie dyscypliny pracy i właściwe funkcjonowanie zakładów pracy Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy uchwały mają zastosowanie do pracowników uspołecznionych zakładów pracy, którzy:

- 1) na podstawie skierowania zakładu pracy:
 - a) ubiegają się o przyjęcie do ogólnokształcących i zawodowych średnich szkół dla pracujących (zaocznych lub wieczorowych) lub o przyjęcie na studia dla pracujących (zaoczne lub wieczorowe) w szkołach wyższych,
 - b) odbywają naukę w ogólnokształcących i zawodowych średnich szkołach dla pracujących (zaocznych lub wieczorowych) lub odbywają studia dla pracujących (zaoczne lub wieczorowe) w szkołach wyższych,
- 2) odbywają naukę w zasadniczych szkołach zawodowych dla dorosłych (zaocznych lub wieczorowych).

2. Przez średnie szkoły zawodowe należy rozumieć licea zawodowe, technika zawodowe, szkoły artystyczne II stopnia oraz szkoły policealne.

3. Przepisy uchwały dotyczące średnich szkół zaocznych stosuje się także do szkół korespondencyjnych.

§ 2. 1. Zakłady pracy mogą udzielać skierowań do szkół średnich (zaocznych lub wieczorowych) oraz na studia (zaoczne lub wieczorowe) w szkołach wyższych zdolnym, wyróżniającym się w pracy zawodowej pracownikom

wykazującym się wzorową postawą moralną i obywatelską, którzy posiadają co najmniej:

- 1) roczny okres zatrudnienia w danym zakładzie pracy — w razie kierowania do szkoły średniej,
- 2) dwuletni okres zatrudnienia w danym zakładzie pracy — w razie kierowania na studia w szkole wyższej.

Ponadto warunkiem skierowania pracownika na studia (zaoczne lub wieczorowe) w szkole wyższej jest w zasadzie zgodność obranego kierunku studiów z wykonywaną pracą albo z potrzebami zakładu pracy.

2. Przy udzielaniu skierowań zakłady pracy powinny brać pod uwagę w pierwszej kolejności tych pracowników określonych w ust. 1, którzy są obowiązani w myśl odrębnych przepisów do uzupełnienia wykształcenia.

3. Skierowanie do szkoły lub na studia w szkole wyższej wydaje zakład pracy na podstawie opinii rady zakładowej oraz organizacji młodzieżowej i stowarzyszenia naukowo-technicznego lub innego stowarzyszenia o charakterze zawodowym, działających na terenie zakładu pracy.

4. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Wychowania może ustalić wykaz średnich szkół zawodowych, mających szczególne znaczenie dla gospodarki narodowej. Zakład pracy obowiązany jest udzielić skierowania (ust. 1) pracownikowi ubiegającemu się o przyjęcie do takiej szkoły.

§ 3. 1. Nauka w szkole lub studia w szkole wyższej nie mogą usprawiedliwiać niewywiązywania się z przydzielonych pracownikowi zadań.